

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2004 .gada 3.jūnija
rīkojumu Nr. 336

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0269

Profesija Vecākā komandējošā (vecāko virsnieku) sastāva
policists

Kvalifikācijas līmenis 5

Nodarbinātības apraksts Policists dien Valsts policijas iestādes (apakšvienības) Vecākā komandējošā (vecāko virsnieku) sastāva amatā un ir specializētā valsts civildienesta ierēdnis. Pamatpienākums ir aizsargāt personu dzīvību, veselību, tiesības un brīvības, īpašumu, sabiedrības un valsts intereses no noziedzīgiem un citiem prettiesiskiem apdraudējumiem. Piedalīties Valsts policijas attīstības stratēģijas veidošanā, plānot, organizēt un vadīt policijas iestādes, dienesta vai struktūrvienības darbību. Vadīt padotos darbiniekus un to profesionālo sagatavošanu. Sadarboties ar juridiskām un fiziskām personām. Nodrošināt tiesību aktos noteikto funkciju izpildi.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Plānot, vadīt un koordinēt iestādes (apakšvienības) darbību noziedzības novēršanas, sabiedriskās kārtības un personu drošības nodrošināšanā, noziegumu atklāšanā, noziedznieku un bezvēsts pazudušu personu meklēšanā.	1.1. Piedalīties Valsts policijas attīstības stratēģijas veidošanā; 1.2. Novērtēt un prognozēt operatīvo situāciju, apkopot un analizēt informāciju; 1.3. Plānot, vadīt un koordinēt iestādes (struktūrvienības) darbību un atbildēt par uzlikto pienākumu izpildi; 1.4. Analizēt iestādes (apakšvienības) darbības rezultātus, sniegt pārskatus un priekšlikumus to darbības uzlabošanai; 1.5. Piedalīties darbības jomas attīstības nepieciešamo materiālo un finanšu resursu plānošanā, sadales (izlietojuma) kontrolē; 1.6. Atbildēt par finanšu līdzekļu plānošanu un racionālu izlietošanu; 1.7. Organizēt sabiedriskās kārtības un personu drošības nodrošināšanu; 1.8. Organizēt likumpārkāpumu novēršanu un atklāšanu; 1.9. Kontrolēt un organizēt ar indivīda tiesībām saistītu lēmumu pieņemšanu; 1.10. Veikt tiesību aktu ievērošanas kontroli.
2. Sagatavot un izdot tiesību aktu projektus un metodiskos dokumentus.	2.1. Pārzināt tiesību aktus; 2.2. Izprast tiesību normas, pareizi piemērot likumus un citus normatīvos aktus; 2.3. Pastāvīgi sekot grozījumiem tiesību aktos; pētīt, analizēt un atlasīt nepieciešamo juridisko un citu informāciju; 2.4. Prast sagatavot iekšējos normatīvos aktus; 2.5. Veikt administratīvo aktu sagatavošanu vai izdošanu; 2.6. Analizēt un novērtēt juridiskos dokumentus, izstrādāt normatīvo aktu un metodisko dokumentu projektus un virzīt tos izskatīšanai.
3. Personāla atlase, vadība un profesionālā sagatavošana.	3.1. Izvēlēties un apmācīt personālu; 3.2. Kontrolēt personāla pienākumu izpildi; 3.3. Izvērtēt personāla darba rezultātus, pieņemt lēmumus par darbinieku stimulēšanu vai sodīšanu; 3.4. Veidot lietišķu un pozitīvu psiholoģisko atmosfēru kolektīvā; 3.5. Veicināt personāla dienesta izaugsmi; profesionālo sagatavošanu un stimulēt kvalitatīvāku pienākumu veikšanu; 3.6. Ievērot policijas darbinieka profesionālās ētikas un uzvedības kodeksa normas; 3.7. Nodrošināt darba drošības noteikumu ievērošanu.
4. Profesionālā tālākizglītība.	4.1. Piedalīties profesionālās pilnveides un

	tālākizglītības apmācībās; 4.2. Pastāvīgi pilnveidot profesionālās zināšanas un prasmes;
5. Sadarboties ar juridiskām un fiziskām personām.	5.1. Sadarboties ar tiesībsardzības un citām valsts, pašvaldību iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām, sabiedrību, masu saziņas līdzekļiem un ar citu valstu policiju un starptautiskajām policijas organizācijām; 5.2. Sniegt palīdzību personām, iestādēm, uzņēmumiem un organizācijām to tiesību aizsardzībā, ar likumu noteikto pienākumu realizācijā un likumīgajā darbībā; 5.3. Realizēt savstarpējās palīdzības pasākumus ar juridiskām un fiziskām personām; 5.4. Uzturēt sakarus ar vietējiem iedzīvotājiem un masu informācijas līdzekļiem; 5.5. Izskatīt un pārbaudīt iesniegumus un sūdzības, sniegt atbildes.

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie– darbs pamatā tiek veikts individuāli vai darba grupas sastāvā;
- Psiholoģiskie– darbs prasa lielu uzmanību, precizitāti un atbildību; prasa lielu psiholoģisko slodzi, noturību un savaldību; iespējamās stresa situācijas;
- Paaugstinātas bīstamības – darbs ar ieročiem un speciāliem līdzekļiem;
- Tiesiski ētiskie – tiesību un profesionālās ētikas normu ievērošana, valsts interešu pārstāvēšana.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

- Vadītāja spējas;
- Amatam atbilstošs veselības stāvoklis un fiziskā sagatavotība;
- Psiholoģiskā stabilitāte.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Taktiski pareizi organizēt iestādes darbu; • Piemērot dienestu reglamentējošos un normatīvos dokumentus; • Iegūt, novērtēt, klasificēt un izmantot profesionālajai darbībai nozīmīgu informāciju; • Izmantot teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas; • Zināt profesionālo terminoloģiju un tās lietošanu; • Prast sniegt pirmo neatliekamo palīdzību; 	<ul style="list-style-type: none"> • Plānot, vadīt un organizēt pasākumus noziedzības novēršanas, sabiedriskās kārtības un personu drošības nodrošināšanā, noziegumu atklāšanā, noziedznieku un bezvēsts pazudušu personu meklēšanā; • Dokumentēt likumpārkāpumus un sastādīt administratīvos aktus; • Veikt procesuālās darbības un izmeklēšanu (izziņu) krimināllietās; • Sagatavot normatīvos aktus; • Aizturēt likumpārkāpējus; 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēt noteikt darba uzdevumu prioritātes; • Veikt darbu patstāvīgi, to plānot un organizēt; • Prast strādāt darba grupas sastāvā; • Izvēlēties un vadīt padotos darbiniekus; • Komunicēties; • Loģiski spriest un izvērtēt sarežģītas situācijas; • Veikt analītisku darbu; • Uzņemties atbildību par pieņemtajiem lēmumiem; • Pārliecināt citus un argumentēt savu viedokli;

<ul style="list-style-type: none"> • Prast pielietot speciālos līdzekļus un šaujamo ierociņus; • Prast pielietot uzbrukuma atvairīšanas un aizsardzības taktiskos paņēmienus; • Nodrošināt darba drošības, ugunsdrošības un sanitāri higiēnisko noteikumu ievērošanu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizēt un veikt meklēšanas pasākumus; • Novērtēt un prognozēt operatīvo situāciju; • Plānot preventīvos pasākumus; • Lietot sakaru un tehniskos līdzekļus; • Prast lietot informācijas tehnoloģijas, strādāt ar dienesta informācijas sistēmām. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ievērot profesionālās ētikas principus un prasīt to no padotajiem; • Izprast cilvēku psiholoģiju; • Pastāvīgi pilnveidot savu profesionālo sagatavotību; • Izmantot progresīvo pieredzi un darba metodes profesionālajā darbībā.
--	--	---

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Socioloģija			
Svešvaloda			
Vispusīgā un profesionālā fiziskā sagatavošana			
Sabiedrības vadība			
Pārvalde un administrācija			
Psiholoģija			
Juridiskā tehnika			
Kriminoloģija			
Konstitucionālās tiesības			
Administratīvās tiesības			
Civilprocesa tiesības			
Administratīvā procesa tiesības			
Eiropas tiesības			
Civiltiesības			
Informācijas sistēmas			
Komunikācija un konfliktu risināšana			
Krimināltiesības			
Kriminālprocesa tiesības			
Kriminālistika			
Kriminālā meklēšana			
Finanšu plānošana			
Policijas darbības vadība ārkārtas situācijās			
Personāla atlase un vadība			
Sadarbība ar ārvalstu policiju			
Policija un sabiedrība			
Policijas iestādes darba organizācija			

Profesijas standarta izstrādes darba grupa:

- Arvīds Marhels – Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Galvenās administratīvās pārvaldes priekšnieks;
- Andris Inkins – Latvijas Policijas akadēmijas Komandējošā sastāva nodaļas dekāns;
- Aigars Evardsons – Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes priekšnieka vietnieks;
- Jānis Alups – Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieka vietnieks, Administratīvās pārvaldes priekšnieks;

- Sergejs Larins - Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Operatīvā nodrošinājuma biroja priekšnieks;
- Valdis Karušs – Valsts policijas Personāla pārvaldes Profesionālās sagatavošanas nodaļas galvenais speciālists;
- Uldis Znotiņš – Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes priekšnieka palīgs.

Profesijas standarta eksperti:

- **J.Rekšņa**, LR Iekšlietu ministrija, valsts sekretārs;
- **A.Grigulis**, Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Galvenās Kārtības policijas pārvaldes priekšnieks;
- **J.Vonda**, Valsts policijas priekšnieka vietnieks, Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes priekšnieks;
- **M. Jaunozols**, Valsts Civildienesta priekšnieks.